

WINDOWS 1.0

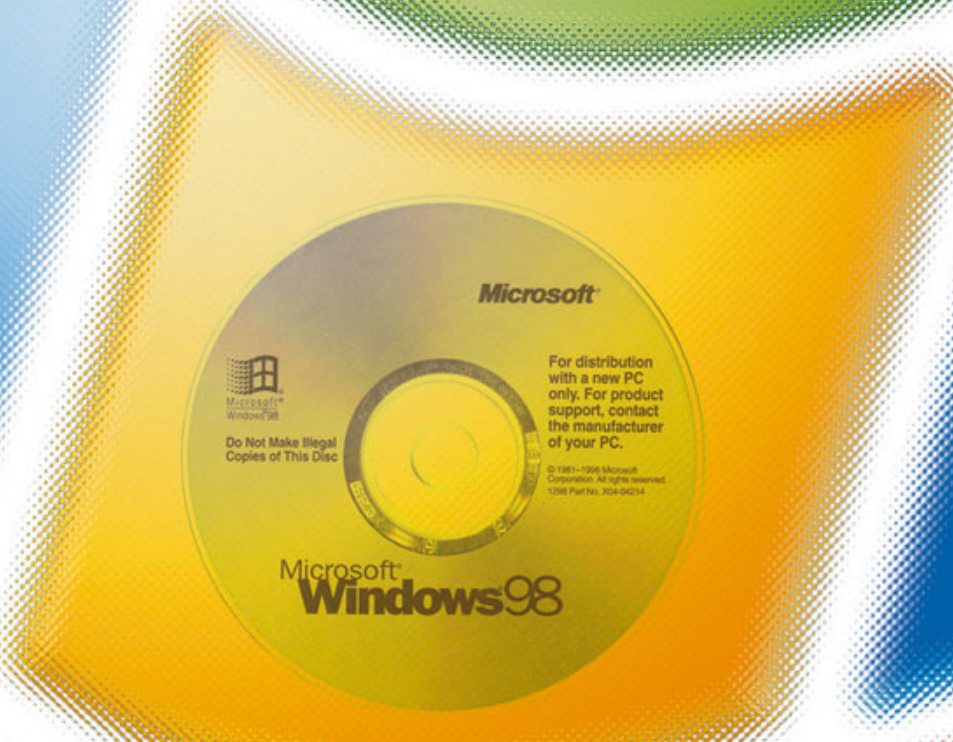
Microsoft®

Microsoft Windows/386
Version 2.1

Copyright (c) Microsoft Corporation, 1988. All Rights Reserved.
Microsoft is a registered trademark of Microsoft Corp.

Microsoft
Windows 95

Microsoft®

Do Not Make Illegal
Copies of This Disc

For distribution
with a new PC
only. For product
support, contact
the manufacturer
of your PC.

© 1995-1998 Microsoft
Corporation. All rights reserved.
1288 Part No. 304-04214

Microsoft
Windows 98

Windows Vista

Windows 7
Professional

Windows

MICROSOFT
WINDOWS NT

VIIMEINEN WINDOWS

Windows 10 sulauttaa pc-koneet, tabletit ja älypuhelimet yhdeksi kokonaisuudeksi. Samalla se korjaa Windows 8:n puutteet. Mutta auttaako edes uusin Windows kilpailussa mobiilitekniikan läpimurtoa vastaan?

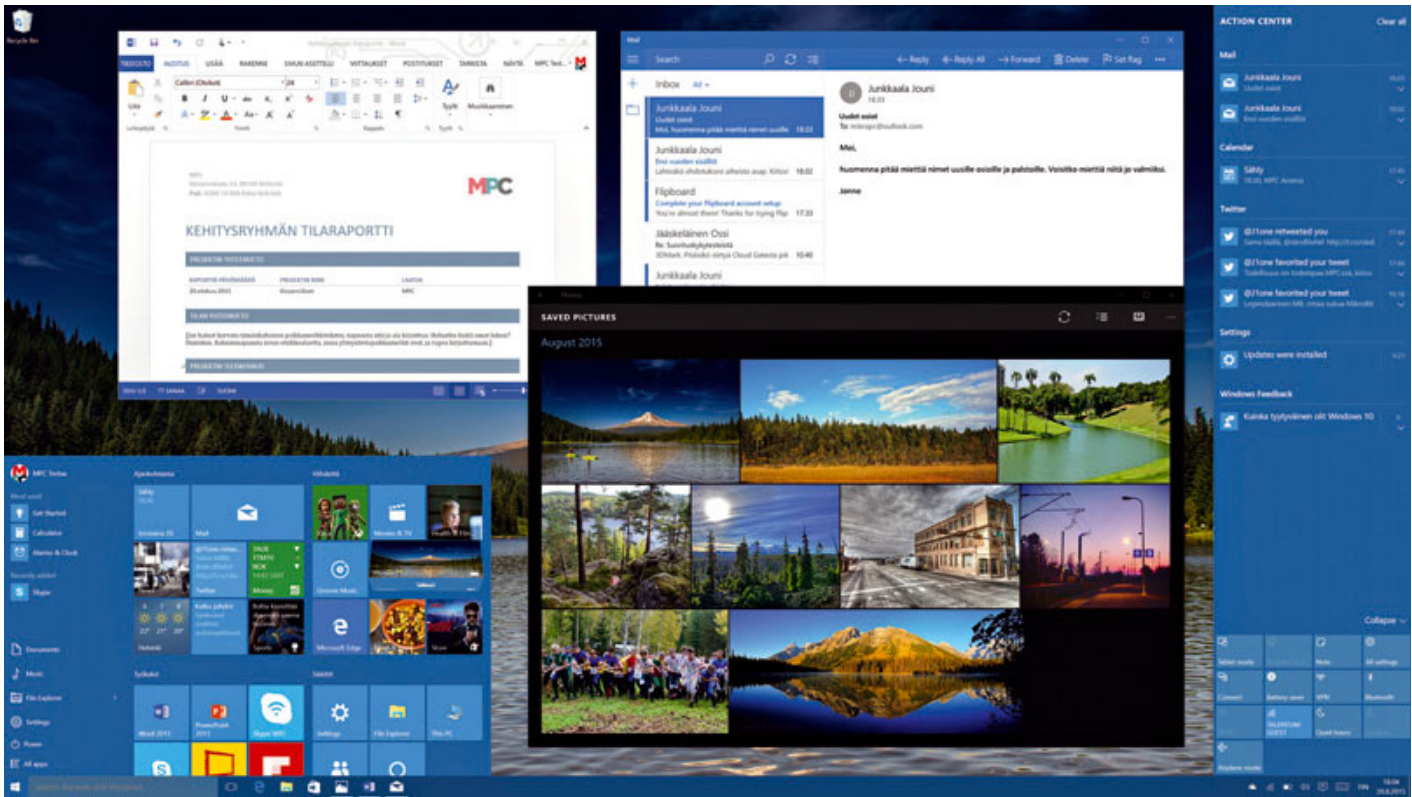
TEKSTI: PETTERI JÄRVINEN | KUVITUS: TIMO PENNANEN

Windows 10 valmistui heinäkuun lopussa. Automaattipäivitysten ansiosta halukkaat pääsivät kokeilemaan sitä lähes välittömästi. Ensimmäinen käynnistys uudella Windowsilla on kaiken kohun jälkeen lievä pettymys. Jep, käynnistysvalikko on palannut, mutta mitä oikeasti parempaa tässä on?

Uusia ominaisuuksia löytyy, kunhan tietää mistä etsiä. Mutta ihan oikeasti: ovatko uusi selain, virtuaaliset työpöydät tai parempi valokuvien katseluohjelma riittävä syy kokonaan uudelle Windowsille?

Käyttäjän näkökulmasta Kymppi on lähinnä Windows 8 Plus – siinä on korjattu asioita, jotka edellisessä versiossa ärsyttivät monia. Isot muutokset ovat pinnan alla. Pitkällä tähtäyksellä ne merkitsevät paljon enemmän kuin uusittu käyttöliittymä.

Kympin taustalla on Microsoftin Suuri Suunnitelma.

**Windows 10:n työ-
pöytä on yhdistelmä
Windows 7:ää ja
Windows 8:aa.**

KÄYNNISTYSVALIKON PALUU

Windows 8:n aloitusruutu oli optimoitu taulutietokoneille, eikä ollut paras mahdollinen pc-koneissa. Uusittu versio sekoittaa sopivasti uutta ja vanhaa. Ohjelmanimet näkyvät perinteisessä listassa, tapahtumaruudut sen oikealla puolella. Ruutujen määrää ja kokoa voi säädellä, joten asetelma mukautuu niin pienille kuin isoillekin näyttöille.

Tapahtumaruudut vievät kuitenkin tilaa ohjelmien nimiltä, joten sovelluksia joutuu etsimään listasta pidempään. Automaatiikka helpottaa työtä nostamalla käytetyimmät ohjelmat listan kärkeen.

Toinen suuri uudistus on näytön oikeaan reunaan ilmestyvä Toimintokeskus. Siinä näkyvät tuoret ilmoitukset sähköpostista, sosiaalisesta mediasta ja muista sovelluksista. Listan alareunassa on älypuhelimista tuttuja painikkeita, joilla säädellään koneen asetuksia ja esimerkiksi paikkatiedon käytön sallimista.

Ulkonäön puolesta Windows on kehittynyt oikeaan suuntaan. Ikkunoiden ulkoasu on pelkistetty ja selkeä. Lähes kaikki toiminnot voi tehdä uudesta käyttöliittymästä eikä työpöytää tai vanhaa Ohjauspaneelia tarvita kuin poikkeustapauksissa.

Yksi poikkeus liittyy lähiverkkoon, jonka asetusikkuna on aivan yhtä vaikeaselkoinen kuin Windows 7:ssä. Onneksi peruskäyttäjän ei pitäisi joutua koskemaan asetuksiin.

TABLET-KÄYTTÖ

Taulutietokoneissa Windows 10:n toiminta muuttuu. Aloitusnäyttö on Windows 8:n kaltainen ja sovellukset täyttävät koko kuva-alan. Jos tabletissa on näppäimistö, sen kytkeminen muuttaa toiminnan pc:n kaltaiseksi – ja päinvastoin.

Vaihto kahden toimintatilan välillä kuulostaa hyvältä idealta, mutta yritys pakottaa tablet- ja pöytäkone samaan muottiin ei vielä kukaan toimi kunnolla. Pöytäkoneen osilla näytöllä ikkunoiden tekstit ja painikkeet näyttävät turhan suurilta ja jättävät paljon pinta-alaa tyhjäksi.

Yllättäen tabletilla tulee ikävä Windows 8:n Oikopolkuvälikkoa (charms), joka aukesivat pyyhkäisemällä näytön oikeasta reunasta. Oikopolkujen kautta pääsi nopeasti

Ensivaikutelma: mitä parempaa tässä oikein on?

hakuun, tietojen jakamiseen ja asetuksiin. Myös vasemman reunan ikkunalista oli näppärä.

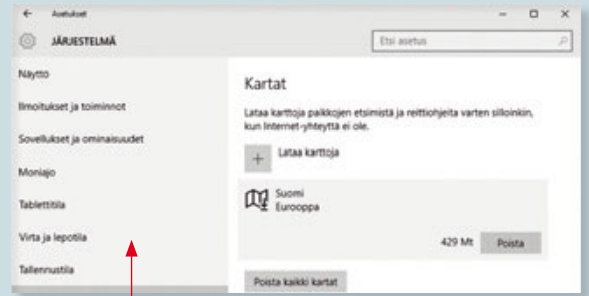
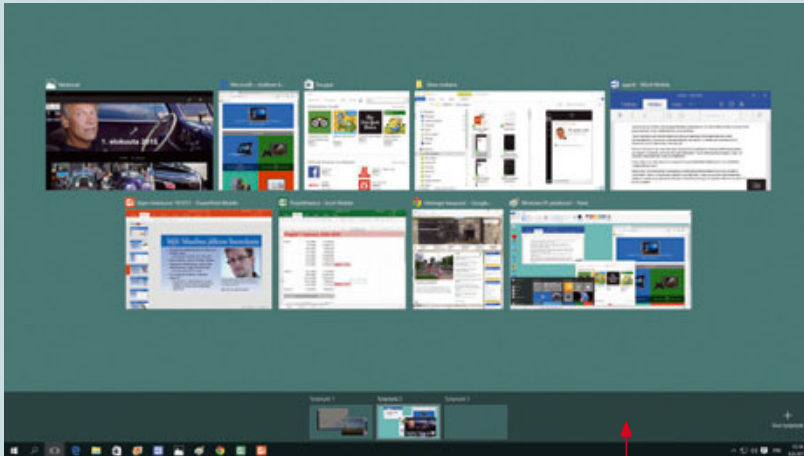
Kymppissä käyttöliittymää on palautettu takaisin pc:n suuntaan, mikä vaatii tablet-käyttäjältä tarkempaa sormeaa tai ohjauskynää. Ikkunoiden koon muuttaminen vetämällä ja tiedostonhallinta sormilla on epäkäytännöllisen vaikeaa.

Windows 10:n kahdet kasvot ovat edelleen kompromissi. Tämän sujuvammaksi pakkoavoliitto ei vain saa.

NÄPPÄRIÄ OMINAISUUKSIA

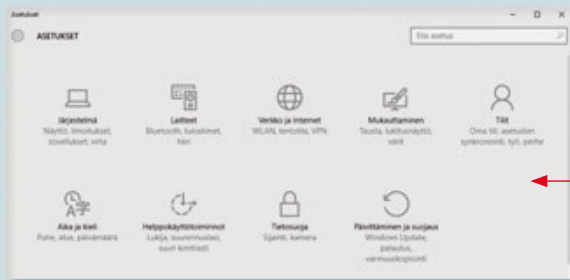
Uusista ominaisuuksista merkittävin on virtuaalisten työpöytien käyttö, joka vihdoinkin onnistuu myös Windowsissa. Mac ja Linux ovat hallinneet saman jo pitkään.

Näytössä ovat yhden virtuaalityötilan ikkunat kerrallaan. Esimerkiksi viihde- ja työsovellukset voi asettaa

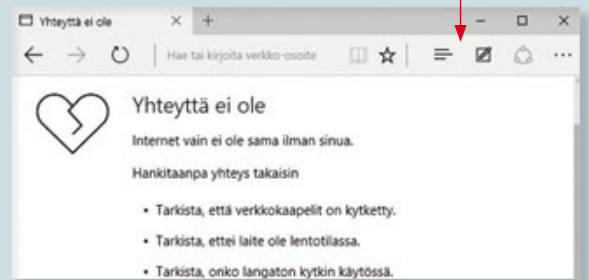
Yhden käyttöjärjestelmän malli tuo pc-koneelle mobiilimaailmasta tuttuja piirteitä, kuten sovellusten sisäiset ostokset ja karttojen latauksen.

Edgen virheilmoitusten suomennot eivät aina toimi.

Virtuaaliset työpöydät ovat Kympin suurimpia uudistuksia.

Windows 10 Ohjauspaneeli noudattaa minimalistista linjaa.

omille työpöydille, jolloin vaihto käy nopeasti pomon astuessa huoneeseen. Työpöytiä voi olla rajaton määrä.

Asetuksista riippuen **Alt + Sarkain** vaihtaa joko yhden virtuaalitalan sisällä tai näyttää kaikki avoimet ikkunat samassa listassa. Ikkunoita voi myös siirtää työpöydältä toiselle hiirellä vetämällä.

Työpöytien toteutus on perin yksinkertainen. Kyse on vain ikkunoiden ryhmittelystä, ei aidosti itsenäisistä työpöydistä. Esimerkiksi taustakuvaa ei voi vaihtaa työpöytäkohtaisesti ja pöydät pitää kalustaa uudelleen käynnistyksen jälkeen. Toisaalta nykkykoneita ei yleensä sammuteta, vaan ne siirretään töiden loppuessa lepotilaan, jolloin työpöytien ikkunat säilyvät.

Pöytäkoneen tai tabletin voi nyt lukita pelkällä pin-koodilla älypuhelimien tapaan. Koodi on nopea kirjoittaa ja turvallinen, sillä se toimii vain kyseisellä laitteella. Windows Hello -alusta tuo jatkossa uusia, biometrisiä tunnistustapoja, kuten omien kasvopiirteiden käytön.

Pelaajia kiinnostanee yhteiskäyttö Xbox One -konsolin kanssa. Ohjaimen voi kiinnittää pc:hen ja sen jälkeen pelata Xbox-pelejä lähiverkon kautta suoratoistamalla.

Sähköposti- ja kalenterisovelluksia on paranneltu monin tavoin. Ne toimivat yhteen myös yrityksissä suosittu Exchange-palvelimen kanssa. Aiemmin tökkineet hd-videokameran mts-tiedostot näkyvät nyt oikein.

Jotain on myös karsittu. Edellinen Windows-versio jätti jäähyväiset dvd-elokuville ja mpeg2-videotiedostoille. Elokuvia pystyi yhä katsomaan Media Centerillä, mutta nyt on aika hyvästellä sekin.

Media Center teki Windowsista viihde-pc:n, joka mahdollisti elokuvien, television ja radion käytön – mikäli koneessa vain oli sopivat lisälaitteet. Tämän konseptin aika

on selvästi ohi, koska sisällöt toistetaan suoraan netistä.

Toinen vähemmän näppärä piirre on Home-versiosta yhä puuttuva Bitlocker-levynsaltaus. Apple tarjoaa salauksen myös kotikäyttäjille, Microsoftin tulisi tehdä samoin.

JATKOSSA VAIN PÄIVITYKSIÄ

Tieto ilmaisista 10-päivityksistä herätti aluksi ihmetystä. Aikooko Microsoft siirtyä Applen tavoin ilmaiseen käyttöjärjestelmään? Jälkimmäinen saa rahansa laitemyynnistä, jota Microsoftilla ei ole. Vai onko yhtiön koko

Tabletilla tulee ikävä Windows 8:n Oikopolut-valikkoa.

bisnesmalli muuttumassa mainosrahoitteiseksi?

Vähäisten uudistusten vuoksi ilmaisuus on ainoa tapa saada miljoonat käyttäjät päivittämään koneensa. Microsoftin kunnianhimoisena tavoitteena on saada kolmen vuoden kuluessa miljardi konetta vaihtamaan uusimpaan Windowsiin.

Näin tekemällä Microsoft yrittää välttää Windows XP -ansan. Kun asiakkaat eivät halunneet luopua siitä vielä kymmenen vuoden jälkeenkään, yhtiön oli pakko tarjota ylläpitoa ja turvapäivityksiä. Se söi resursseja ja hidasti uuden kehittämistä. Mitä useampi päivittää nyt ilmaiseksi Kymppiin, sitä helpommalla Microsoft itse pääsee jatkossa.

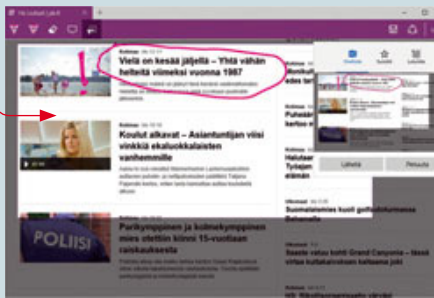
Kympin luvataan olevan ”viimeinen” Windows. Jat-

Uusia sovelluksia

WINDOWS 10:SSÄ on muutamia aivan uusia sovelluksia, joiden toiminnot ovat kuitenkin rajallisia ja jättävät paljon tilaa muille valmistajille. Valitettavasti videoeditori jää edelleen tyystin puuttumaan. Moni olisi toivonut edes Movie Makerin tasoista perussovellusta.

Edge

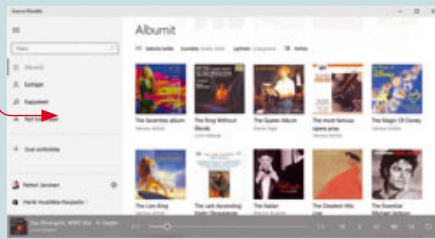
Uusi selain näyttää pelkistetyltä ja vaatimatomalta, mutta hoitaa työnsä eleettömästi. Internet Explorer jää edelleen koneeseen,

sillä Edge ei tue vanhaa ActiveX-tekniikkaa. Selainlaajennukset puuttuvat, mutta tulevat mahdollisesti myöhemmin. Uutena ominaisuutena on mahdollisuus piirtää kynällä tai hiirellä web-sivun päälle ennen sen jakamista kaverille.

Groove

Musiikkiohjelma vastaa Applen iTunesia. Sillä hallitaan omaa musiikkikirjastoa sekä ostetaan ja striimataan sisältöä Microsoftin musiikkikau-

pasta. Ohjelmaan voi lukea iTunesilla tehtyjä soittolistoja. Elokuvat ja TV -sovellus tekee saman videosisällölle. Microsoftin kaupasta voi myös vuokrata elokuvia.

Valokuvat

Tylsästi nimetty Valokuvat kokoaa kuvatiedostoja albumeiksi ja tarjoaa toimintoja kuvien parantamiseksi. Ohjelma on varsin yksinkertainen, esimerkiksi valokuvien sijaintitietoja ei hyödynnetä millään tavalla. ◀

kossa uudet ominaisuudet tuodaan päivityksinä. Tekniikka on sama, jota Microsoft käytti päivittäessään ja asennetut Windows 8 -koneet 8.1:een.

Ainakin aluksi päivitykset ovat automaattisia ja maksuttomia, mutta mahdollisesti Microsoft siirtyy tulevaisuudessa vuosimaksuihin. Kauempana siintele jonkinlainen ”Windows-as-a-service” -pilvipalvelu nykyisen Office 365:n tapaan.

Automaattipäivitykset parantavat tietoturva, mutta herättävät myös huolta. Yrityksiä on ainoa, jossa päivityksiä voi hallita täysin itse. Toisessa ääripäässä on Home-versio, jonka päivityksiä ei voi estää.

Joitakin päivityksiä voi viivästyä, mutta turvapäivitykset asennetaan aina heti. Entä jos päivityksiin jää virheitä, jotka jumittavat koneen, eikä korjauspäivitystä sen vuoksi pysty asentamaan? Miten yritys voi vakiodia tietyn ympäristön, jos Windows ja sen ominaisuudet muuttuvat itsestään? Tämä on tuttu ilmiö pilvipalveluista.

Vainoharhainen pelkää myös NSA:n uusia urkintamahdollisuuksia. Jos päivityksiä ei voi estää muutoin kuin irrottamalla koneen verkosta, koneeseen voi lähettää (ja poistaa) millaisia ohjelmia tahansa.

Olisiko siis valtionhallinnon ja puolustusvoimien parempi jättää vanha Windows käyttöön? Näihin kysymyksiin ei ole vielä vastauksia.

PELISSÄ MUKANA KYMPILLÄ

Windows 10 on juuri sitä, mitä käyttäjät toivoivat: luotettava ja tutun oloinen käyttöjärjestelmä, jossa on kuitenkin parannuksia aiempaan. Tuki uusimmalle tekniikalle ja ajureille varmistaa, että Windows pysyy ajan tasalla

ainakin seuraavat 10 vuotta.

Microsoftin näkökulmasta kyse on jostain paljon suuremmasta. Kymppi on entisen softajätin yritys kilpailulla muuttuvilla markkinoilla, joissa perinteisen pc:n merkitys laskee ja mobiilitekniikka valtaa alaa. Oli pc-Win-

Windows 10 on eittämättä paras Windows tähän mennessä.

dows miten fiksu tahansa, sen päivät ovat luetut.

Microsoftin menestys tablet- ja älypuhelinmarkkinoilla on jäänyt vaatimattomaksi. Kymppi yhdistää Windows-puhelimet tiukemmin pc-koneisiin ja antaa niille synergiaetuja.

Windows 10 yhdistää sekä eri laitteiden tarjoaman käyttökokemuksen että niiden takana olevan ohjelmointitekniikan. Jatkossa ohjelmista tehdään vain yksi versio, joka toimii kaikissa laitteissa lähes samalla tavalla.

Onnistuessaan Microsoftin strategia hävittää laitteiden väliset rajat ja tarjoaa saumattoman yhteistyön pöytäkoneen, läppärin, tabletin ja älypuhelimien välillä.

Applella sama urakka on vasta edessä. Sen tietokone- ja mobiilitekniikat ovat tyystin erilaisia, eivätkä läppärit tue kosketusta lainkaan.

Windows 10 on eittämättä paras Windows tähän mennessä. Ja selvästi parasta siinä on päivityksen ilmaisuus. ◀

Universaalit sovellukset ja Windows 10 Mobile

VANHAT WINDOWS-SOVELLUKSET eivät toimi tulevaisuuden mobiililaitteissa. Aidot kymppisovellukset ovat niin sanottuja universaaleja ohjelmia, jotka osaavat skaalata näyttönsä ja käyttäliittymänsä eri tarkkuudelle, ja reagoivat kosketusohjaukseen. Ne ladataan Windowsin sovelluskaupasta ilman, että asiakkaan tarvitsee tuntea laitteensa suorinta tai teknisiä rajoituksia. Microsoft käyttää tekniikasta nimitystä Continuum.

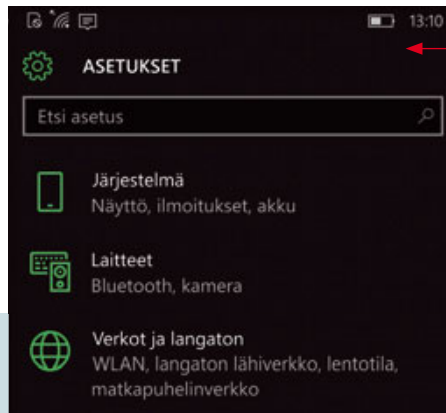
Uuden ajan sovelluksia löytyy jo nyt sovelluskaupasta. Esimerkiksi Wordin, Excelin ja PowerPointin Mobile-versiot ovat ilmaisia, mutta niillä voi ainoastaan avata tiedostoja. Muokkaus edellyttää Office 365-pilvipalvelun tilausta. Vaikka tilausta ei olisikaan, myyntimies voi heittää PowerPointilla valmiin esityksen suoraan älypuhelimesta.

Mobile Office on sopivan pelkistetty ja optimoitu mobiililaitteisiin. Pöytäkoneessa tai läppärillä valikot ja painikkeet tuhlavat tilaa. Perinteisille Windows-sovelluksille on kysyntää jatkossakin, vaikka ne eivät mobiilisti toimikaan.

Universaalien sovellusten lupaus on mahtava: täysin samat toiminnot ja käyttäliittymä pöytäkoneesta älypuheliin. Kun käytössä on

Projekti Y laskutus 2006-2009		
Vaihe I	21.4.2006	6 134,90 €
	5.9.2006	15 089,58 €
	26.1.2007	3 556,30 €
	13.3.2007	7 039,40 €
	12.4.2007	15 000,00 €
	13.4.2007	13 929,99 €
	30.4.2007	13 785,20 €
	31.5.2007	16 409,00 €
		89964,12

Mobile Office-sovellukset ovat universaaleja, joten ne toimivat kaikissa Windows 10-laitteissa. Tietokoneen ilmaisversioilla voi vain lukea tiedostoja, muokkaus edellyttää Office 365-tiliä. Älypuhelimien sovelluksissa rajoitusta ei ole.

Windows 10 -älypuhelimien asetukset muistuttaa pc-koneen asetuksia.

vielä OneDrive-pilvipalvelu, työtiedostoja voi muokata vuorotellen ja täysin saumattomasti kaikilla Windows 10-laitteilla.

Windows 10:n mobiiliversio on vielä testivaiheessa, mutta kiinnostuneet voivat ladata sen technical preview -sivulta windows.microsoft.com/en-us/windows/preview-download-phone. Nykyisiin 8.1-puhelimiin uusi versio päivittyy automaattisesti. Testikäyttöön asennettu suomenkielinen beetaversio toimi 930-puhelimessa hyvin, joten lopullinen julkistuspäivä ei liene kaukana.

Windows 10 Mobilen käyttäliittymä näyttää tutulta pc-version jälkeen ja käyttäjän omat asetukset synkronoituvat laitteiden välillä. Älypuhelimessa kuitattu toimintokeskuksen ilmoitus häviää myös pöytäkoneesta ja tabletista sekä päinvastoin.

Universaalit sovellukset, kuten Edge-selain ja Office-sovellukset, ovat identtiset virheilmoituksia myöten. Myös viimeksi avattujen tiedostojen lista päivittyy laitteesta toiseen, joten töitä on helppo jatkaa. <

Hei, Cortana!

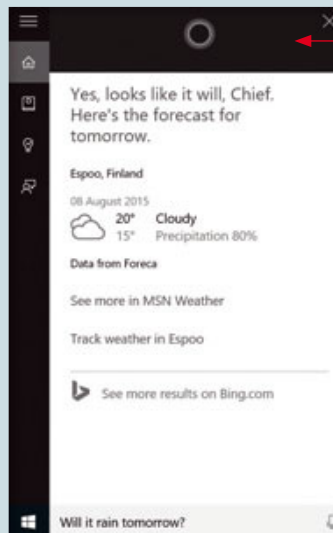
PUHEENTUNNISTUKSELLA TOIMIVA sähköinen sihteeri Cortana on yksi Kympin parhaita uudistuksia. Valitettavasti suomalaiset pääsevät nauttimaan siitä vain vaihtamalla maa-asetukset Yhdysvaltoihin. Suomalaisilla valinnoilla Cortana ei asennu lainkaan.

Cortana on Windows Phone 8.1:stä tuttu tekoälyohjelma, joka ymmärtää puhuttua tai kirjoitettua englantia. Kokeiluissa Surface 3:n omalla mikrofonilla tunnistus toimi hämmästyttävän hyvin, vaikka käytössä oli puhujariippumaton tila. Oman äänensä tunnistustarkkuutta voi vielä nostaa opettamalla, joskaan testikäytössä siihen ei ollut mitään tarvetta.

Cortana aktivoidaan napsauttamalla kolmella sormella kosketusnäyttöä tai tökkäämällä sormella (tai hiirellä) alapalkissa näkyvä mikrofonin kuvaa. Urkintaa pelkäämättömät voivat valita tilan, jossa Cortana kuuntelee koko ajan ja reagoi "Hey, Cortana" -kehotukseen.

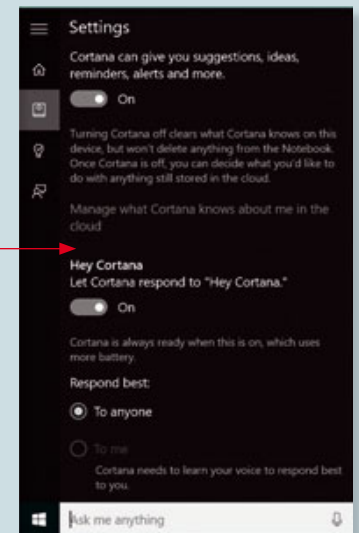
Tietosuojasta huolestuneet voivat jättää puhekomennot väliin ja kirjoittaa kysymyksen suoraan hakuikkunaan. Se pilaa kuitenkin suuren osan hauskudesta.

Jatkossa pc-koneisiin tulee luultavasti erillinen Cortana-näppäin, jolla haku aktivoituu. Sitä odottaessa Cortanan puheille pääsee paina-

Cortanalta voi kysyä vaikka huomisen säätä – tosin vain englanniksi.

Tietosuojasta huolehtivan kannattaa kiristää Cortanan asetuksia, mutta silloin osa toiminnallisuudesta menetetään. Kysymyksen voi myös kirjoittaa suoraan hakuruutuun ilman puheentunnistusta.

malla **Win + C**.

Cortanalta voi kysyä erilaisia asioita, kuten laskutehtäviä tai huomisen säätä. Ohjelmien käynnistäminen ja sulkeminen onnistuu nimen perusteella, samoin sähköpostin lähettäminen halutulle vastaanottajalle.

Applen Sirin tapaan Cortana matkii myös ihmisen huumorintajua ja antaa hassuihin

kysymyksiin (kuten elämän tarkoitus) hassuja vastauksia.

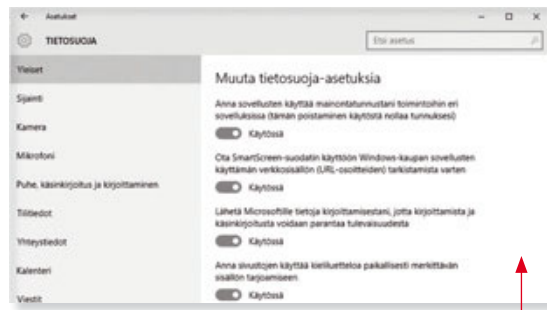
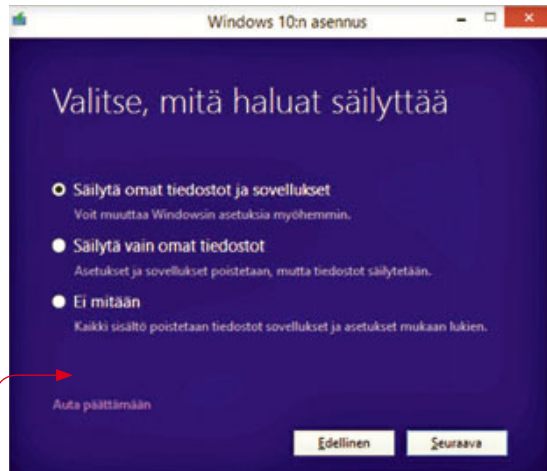
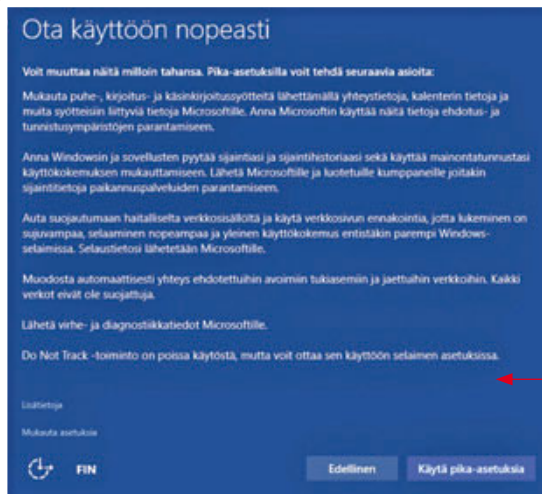
Jos Cortana ei ymmärrä kysymystä, se pyytää joko lisätietoja tai lähettää kysymyksen sellaisenaan hakukoneelle selaimen ikkunassa.

Toiveissa on, että Cortana jonain päivänä oppisi myös suomea. Sitä saataneen odottaa vielä vuosia. <

Päivitystarjouksen hyväksymisen jälkeen odotetaan, että asennusohjelma tarkistaa koneen ja lataa varsinaisen päivityksen.

Asennusohjelmassa voi valita vanhan päälle päivityksen tai kaiken poistamisen ennen asennusta. Päivitysohjelman kautta tehtyn vanhan Windowsin lisenssiavain säilyy.

Pika-asetukset ottavat käyttöön monenlaista seuranta. Valinnat kannattaa muuttaa jo asennusvaiheessa.

Tietosuojaan ja tietojen käyttöön liittyviä asetuksia on monta näytöllistä. Kerättävät tiedot ovat samoja kuin älypuhelimissa.

Päivitys automaattisesti – tai sitten ei

WINDOWS 10 on luultavasti it-historian helpoin päivitys – ainakin silloin, kun kaikki menee putkeen.

Tehtäväpalkkiin ilmestyy Windows-kuvake, jota napsauttamalla käyttäjä saa varattua päivityksen itselleen. Muutamaa päivää tai viikkoa myöhemmin asennusohjelma kertoo kaiken olevan valmista, lataa noin 2,7 gigatavua dataa ja hoitaa päivityksen. Perinteisellä kiintolevyllä päivityksen asentaminen vie noin tunnin, ssd-levyllä selvittää puolesta.

Testikoneissa päivitys sujui hyvin, mutta latausta joutui odottamaan kiusallisen pitkään. Oli varmaan pelkkää sattumaa, että Microsoftin oma Surface Pro -tabletti ilmoitti päivitysvalmiudestaan ensimmäisenä?

Jos päivitysohjelma havaitsee koneessa oheislaitteita, joihin ei vielä ole sopivia ajureita, se ilmoittaa päivityksen latautuvan vasta, kun ongelmat on ratkaistu. Monia valmistajakohtaisia laajennuksia käyttävä Lenovo Thinkpad Carbon X1 -ultrabook päivittyi kuitenkin heti ja ongelmitta.

Vain yhdessä testikoneessa päivitysohjelma väitti kiinteitä usb-tikuksi ja keskeytti päivityksen. Ongelmaan

ei löytynyt ratkaisua, joten koneeseen jäi Windows 8.1.

KESÄSTÄ 2016 ALKAEN Windowsista joutuu maksamaan entiseen tapaan. Hinnat ovat samaa tasoa aiemman Windows 8:n kanssa.

Verkkokaupan mukaan perusversio maksaa noin 140 ja Pro-versio 260 euroa. Hinnat eivät ole tästä maailmasta. Käyttöjärjestelmän merkitys kutistuu palvelujen siirtyessä pilveen, ja lähes kaikki paketissa olevat sovellukset voi ladata netistä ilmaiseksi – yleensä vielä parempina versioina.

Ainoa järkevä tapa siirtyä Windows 10:een on päivittää se nyt ilmaiseksi, tai ostaa jatkossa kone, jossa järjestelmä on valmiina. Pelkän Pro-version hinnalla saa kokonaisen läppärin tai älypuhelimien.

WINDOWS 10:N TIETOSUOJA herätti kesällä huomiota mediasa. Käyttöehdoissa yhtiö varaa itselleen oikeuden kerätä monenlaisia tietoja koneen käytöstä ja käyttäjästä itseltään. Suurin osa tiedoista on sellaisia, joita on kerätty aina ennenkin. Niitä käytetään esimerkiksi Windowsin vikaraportointiin kaatumisen jälkeen sekä käyttötilasto-

Päivityksen avainkohdat

- Windows 10 tulee tarjolle automaattisesti nykyisiin 7- ja 8-koneisiin. Vistasta tai XP:stä ei voi päivittää.
- Päivitys säilyttää sovellukset ja tiedostot. Jos halutaan puhdas asennus, Windows 10 kannattaa resetoida vasta asentamisen jälkeen. Tyhjälle levyille asentaminen vaatii maksullisen tuoteavaimen (lisenssikoodi).
- Takaisin vanhaan voi palata 30 päivän ajan. Sen umpeuduttua vanha käyttöjärjestelmä poistetaan automaattisesti tilan vapauttamiseksi.
- Päivitys on aina samaa versiota kuin alkuperäinen (Home tai Pro).
- Päivitys vaatii ylläpitäjän käyttöoikeudet.
- Kevyempiä Surface-malleja, joissa on Windows RT -käyttöjärjestelmä ja arm-suoritin, ei voi päivittää Kymppiin. Niihin ilmestyy syyskuussa oma päivitys, joka uudistaa käynnistysvalikkoo ja saattaa tuoda muitakin uusia ominaisuuksia. Käytännössä Windows RT on kuollut – edes laiteriippumattomiksi luvutut universaalisovellukset eivät toimi vanhoissa Surfaceissa. Kaikkiin Pro-malleihin Kymppi asentuu ongelmitta.
- Ilmapäivitys on voimassa vain 29.7.2016 asti, sen jälkeen päivityksestä pitää maksaa normaalisti. Ellei automaattipäivitys toimi, osoitteesta microsoft.com/fi-fi/software-download/windows10 voi ladata työkalun, joka luo asennuslevyn usb-tikulle tai dvd:lle. Ladattaessa pitää valita joko 32- tai 64-bittinen versio. Kannattaa huomata, että ohjelma tyhjentää tikun automaattisesti! <

jen keräämiseen.

Kohu nousi siitä, että nyt Microsoft varaa uusia oikeuksia, kuten oikeuden selvittää sijainti, kuunnella mikrofonin puhetta ja lukea yhteystietoja. Ne ovat tarpeen Cortana-ohjelman toiminnan kannalta ja tuttuja kaikille älypuhelimia käyttäneille. Windows 10 tuo mobiiliominaisuudet pöytäkoneeseen ja samalla tulevat myös älypuhelimista tutut tietosuojakäytännöt.

Kaikki tiedonkeruu on mahdollista estää, mutta asetukset pitää kaivaa esiin. Toinen vaihtoehto on kieltäytyä pika-asennuksesta ja määrittellä tietosuoja-asetukset alusta pitäen itse. Se vaatii kuitenkin ylimääräistä vaivaa.

Asennuksessa Microsoft pelaa kotiinpäin, sillä pika-asennus ottaa käyttöön Windowsin omat sovellukset, kuten Edge-selaimen ja Valokuvat-ohjelman. Jos haluaa säilyttää Firefoxin tai Chromen oletusselaimena, rasti kannattaa poistaa. Oletusselainta voi toki vaihtaa jälkikäteen.

Edgen hakukoneena on aluksi Microsoftin oma Bing. Hakua voi vaihtaa selaimen asetuksista, kunhan tietää miten: pitää mennä selaimella halutun hakukoneen sivulle (esimerkiksi google.fi) ja valita sen jälkeen haun lisäys. <

KOMMENTTI

PETTERI JÄRVINEN

Kirjoittaja on tietokirjailija ja kouluttaja.

Miksi olet niin utelias, Windows 10?

WINDOWS 10 haluaa tietää käyttäjästä lähes kaiken mahdollisen: miten hän käyttää konetta, mitä web-sivuja hän selaa, millainen kalenteri ja osoitekirja hänellä on, miten hän kirjoittaa ja puhuu – noin niin kuin aluksi.

Harva jaksaa tutustua pitkään sopimustekstiin, jonka Windows heittää ruudulle asennuksen aikana. Vaikka teksti on suomea, se on käännetty amerikkalaisesta juristikielestä ja voisi yhtä hyvin olla arabiaa. Mitä enemmän tekstistä yrittää saada tolkkua, sitä epävarmemmaksi olo käy. Onko tämä kaikki kerääminen tosiaan tarpeen? Mihin tietoja käytetään?

TIETOTEKNIikka ON muuttumassa yhä henkilökohtaisemmaksi. Mitä tarkemmin palvelut tuntevat käyttäjän elämän, sitä paremmin ne toimivat. Tieto on jatkossa kilpailuetu, joka erottaa valmistajat toisistaan. Siksi keräämisen trendi on yhä vain kasvava.

Mobiilipalvelujen suosio päätellen palveluita halutaan, mutta tietoja voi hankkia monella tavalla. Windows 10:ssä kaikki kerääminen on oletusarvona käytössä. Eikö asetuksia voisi jättää asennuksen jäljiltä puoliväliin niin, että käyttäjä saisi itse lisätä tai vähentää määrää?

OSA TIEDOISTA kerätään kollektiivisesti eikä niitä kytkeä henkilötietoihin. Havaitut haittaohjelmat, bugiraportit ja tilastot käytetyimmistä ominaisuuksista hyödyttävät meitä kaikkia. Mutta siinäkin Microsoft on valinnut tiukan linjan.

Esimerkiksi vikatilanteisiin liittyvää raportointia ei voi estää kokonaan. Sen laajuuden voi valita kolmesta eri tasosta, mutta jotain lähtee joka tapauksessa. Tietojen kerääminen hyödyttää kaikkia, sillä se paljastaa bugeja. Samalla Microsoftille lähtee kuitenkin muistivedoksia, joissa voi olla vaikkapa pätkiä työtiedostoista.

PUHTAASTI TEKNISET tiedot eivät nekään ole täysin harmitomia. Tiedetään, että NSA on kalastellut niitä verkosta ja selvittänyt datan perusteella millaisia ohjelmia kohteen tietokoneessa on. Versionumeroista voidaan päätellä, mitä turva-aukkoja kannattaa kokeilla murtautumiseen.

Vaikka tietojen hyöty on molemminpuolista, kontrollin tulisi aina säilyä asiakkaalla itsellään. Etenkin, kun on kyse maksullisesta Windowsista eikä ilmaisesta nettipalvelusta. <

Tietojenkeruu hyödyttää molempia, mutta kontrollin tulisi säilyä asiakkaalla.